

eller dets ærede Ordfører. — Med Hensyn til selve Spørgsmaalet vil jeg derimod tillade mig at begynde bagfra. Der siges i næstsidste Stykke: „Naar Flertallet synes at ville give det Udseende af, at Danmark nødvendigvis skal med i Berner-Konventionen, fordi Norge gaar den Vej, skal dertil kun bemærkes, at Norge ikke har indmeldt sig i nævnte Forening, og at der for Tiden heller intet foreligger om, at Norge vil det, medmindre Danmark gaar i Spidsen“. Jeg antager ikke, at Meningen med dette Stykke har været den, at Flertallet har villet give Tingens Udseende af at være en anden, end den i Virkeligheden er; men i hvert Tilfælde kan jeg ogsaa her paa en vis Maade kun beundre den Sikkerhed, med hvilken det ærede Medlem udtaler sig paa dette Punkt. Det er nemlig ikke Udvalgets Flertal alene, som har opfundet dette, eller har villet give det Udseende af, at Forholdet til Norge blev en Omstændighed, der maa lægge et vægtsat Løb i Bægtisaalen; det er, som det vil ses af et af Bilagene til Udvalgets Betænkning, jo ogsaa saa at sige samtlige nogenlunde betydende Boghandlere i Kjøbenhavn, der have den Opfattelse, at Sagen til Dels har faaet en anden Skikkelse ved, at den Lov, hvormed der ofte har været Tale, blev vedtaget i Norge i afvigte Sommer. Dette vil ses af den som Bilag I aftrykte Henvendelse til Regering og Rigsdag fra saa at sige samtlige Boghandlere af nogen Betydning her i Staden, i hvilken der staar, at de meget beklage, at den høje Regering ikke i højere Grad end flet, har taget Hensyn til de af Boghandlerforeningen i Kjøbenhavn fremførte Indvendinger mod forskellige Paragraffer i Forslaget, navnlig vedrørende Kunstnerretten, men dog maa erkende, at det, efter at den norske Lovgivningsmagt har vedtaget en Lov om dette Emne, der muliggør Norges Tiltrædelse af Berner-Konventionen, vil være af den største Betydning for den danske Boghandel, at der ogsaa i Danmark fremkommer en tilsvarende Lov o. s. v. Det skulde da saaledes ikke blot være Udvalgets Flertal, men ogsaa Boghandlerne, som saaledes have forstaaet det, der er passeret i Norge, ganske forkert. Sammenhængen er jo imidlertid den, at den norske Lov er affattet saaledes, at der er en Mulighed til Stede for, at der kan sluttes Konventioner med forskellige Lande, hvorved man vil komme til at staa paa samme retlige Fod i disse Forhold, som efter Tiltrædelsen af Berner-Konventionen. Der er intet til Hinder for, at den norske Regering kan slutte en Traktat med forskellige Lande, som det interesserer Norge at komme paa, hvad jeg

for Northeds Skyld vil kalde, almindelig internationalt forfatterretligt Standpunkt med. Der er intet, der forhindrer Norge i at gøre det; om Norge vil gøre det og har gjort det, derom ved naturligvis det ærede Medlem, antager jeg, ikke mere end jeg. Jeg tror imidlertid at turde sige, at hvis Danmark ikke vedtager en Lov som den, der her foreligger, saa vil det ikke være længe, inden Norge, hvis det ikke allerede har gjort det, indleder Forhandlinger med de fremmede Lande, som det mest interesserer de norske Forfattere at komme til Forstaaelse med paa dette Omraade. Den norske Litteratur har, som bekendt, i de sidste Aaringer taget et saadant Opsving, og spiller for Tiden en saadan Rolle i Norge og over saa stor Indflydelse der, at man kan være ganske overbevist om, at naar der er vedtaget af Stortinget og Kongen i Norge en Lov, som gør det muligt med fremmede Lande, at slutte Konventioner, hvorefter norske Forfatters Ret er bleven sikret, saa vil det tilbvisse ske. Naar man ikke har tiltrådt Berner-Konventionen og ikke har sluttet Konventioner endnu med alle de Lande, med hvilke der kan blive Spørgsmaal om at slutte saadanne, antager jeg ganske sikkert, at det er et Courtoisie-Hensyn til Danmark, men jeg tror ikke, at det vilde være fløgt at bevare denne Courtoisie med at sige: vi ville ikke vide af nogen Berner-Konvention, thi derved tror jeg, at man vil tvinge Norge til at gaa paa egen Haand. Altsaa, det, som er Pointet i Sagen, er det, at den norske Lov af Juli 1893 vil omtrent gøre det nødvendigt for Danmark at indrette sig saaledes, at man kan tiltræde Konventionen, for at ikke den danske Boghandel skal blive overvættet uheldig stillet, sammenlignet med den norske, det er Hovedmomentet, og det tror jeg virkelig ikke, at Mindretallet skal kunne angribe. Man kunde maaste mene, at denne Sag for Danmarks Bedkommende ikke har overmaade meget at bethyde, fordi der ikke er nær saa mange danske Forfattere, hvis Værker oversættes paa fremmede Sprog, som der er fremmede Værker, der oversættes paa det danske Sprog. I den Henseende er det imidlertid dog ganske interessant at gennemløbe forskellige Optegnelser, som have været meddelte Udvalget, over de danske Værker, som ere oversatte paa fremmede Sprog. Jeg skal ikke nævne alle disse Værker, jeg holder Dokumentet i min Haand, men jeg skal kun gøre den ene Bemærkning, at det er ganske interessant at se, at det ikke blot er paa tysk, fransk, hollandsk, engelsk og italiensk men endogsaa paa russisk, forskellige danske